

● PETUKÕNED

Kelmide rahakuller jäi Haapsalus vahele

Haapsalu politseinikud pidasid läinud nädalal kinni 19aastase Ukraina kodaniku, kes tuli Haapsallu väljapetted raha järele.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

3. juuni lõuna paiku sai Haapsalus elav mees väidetavalt poliiklinikust telefonikõne, milles tal paluti arstile aja broneerimiseks anda isikukood ja passiandmed. Seejärel helistas mehele järgmine kelm, kes tutvustas end politseinikuna ning ütles, et eelnev kõne oli pettus ja tema pangakontod on tühjaks tehtud.

Kelm väitis, et varsti tullakse mehe kodu läbi otsima ja temalt võetakse ära kogu deklareerimata sularaha. Mehele öeldi, et ta peab valmis panema kogu kodus oleva sularaha ja andma selle üle maksumetnikule, kes pärast deklareerimist raha tagasi toob. Mehele tundus asi kahtlane ning ta helistas politseisse.

Kiire tegutsemine aitas

Lääne prefektuuri kriminaalbüroo juhi Margus Raspeli sõnul õnnestus kahtlustatav kinni pidada tänu kannatanu kiirele tegutsemisele.

„Kannatanu andis politseile teada, et temalt nõutakse telefoni teel raha ning keegi tuleb varsti tema koju sularahale järele,” ütles Rospel pressiteate vahendusel.

Haapsalu politseijaoskonna menetlusgrupi juhi Vello Palmitsa sõnul sai kõne peale mehe juurde sõitnud politseinik kohe aru, et tegu on pettusega, nii otsustati raha järele tulev kuller kinni võtta.

„Kui mees poleks politseiga ühendust saanud, siis oleks ta ilmselt pettuse õnge läinud, sest kelmid on väga head suhtlejad,” ütles Palmits. Tema sõnul kestis suhtlus kannatanu ja kelmide vahel mitu tundi.

„Kannatanu ütles, et nii kui ta tahtis omapoolseid küsimusi esitada, siis teine pool seda teha

Haapsalu politseijaoskonna menetlusgrupi juht Vello Palmits ütles, et kui haapsallane poleks politseiga ühendust võtnud, oleks ta ilmselt pettuse õnge läinud.

ei lasknud, vaid rääkis kogu aeg ise,” lisas Palmits.

Kuna polnud teada, millal kuller rahale järele saabub, jäi politsei teda ootama. Palmitsa sõnul küll eeldati, et ilmselt tuleb kuller Tallinnast, kuid et suhtlus oli mitu tundi kestnud, võis ta sel ajal juba teel olla.

Kui 19aastane Ukraina kodanikust noormees õhtul kannatanu juurde jõudis, pidasid polit-

seinikud ta kuriteos kahtlustatavana kinni.

Tegutses ka mujal

Palmitsa sõnul tunnistas varem karistamata noormees politseile oma teod üles. Pärnu maakohus võttis mehe prokuratuuri taotlusel esialgu kuni kaheksa kuuks vahi alla.

„Menetluses kogutud tõendid ja politseile teadaolev info viita-

vad, et vabadusse jäämisel jätkaks kahtlustatav tõenäoliselt kuritegude toimepanemist. Selleks, et piirata kohtueelse menetluse ajaks mehe tegevust ja kaitsta inimeste vara, oli vältimatu taotleda kohtult kuriteos kahtlustatava vahistamist,” ütles prokurör Triin Tumala.

Kahtlustuse järgi oli mehe ülesanne käia kannatanute kodus sularahal ja pangakaartidel järel

ning need skeemi järgimise lüli deni toimetada. Seni kogutud tõendid viitavad, et kahtlustatav on rahakullerina tegutsenud ka mujal Eestis. Sellepärast on politsei avaldanud noormeehe pildi ja palub kõigil, kes on tema tõttu kahju kannatanud, anda sellest politseile teada meiliaadressil kelmused@politsei.ee.

Tumala sõnul kogub politsei tõendeid, et selgitada välja mehe-

Pea meeles

- Sularaha ei ole keelatud kodus hoida. Ei pank ega politsei tule sääste üle lugema, deklareerima ega hoiule võtma.
- Politsei ei anna inimestele salajasi ülesandeid ega palu abi kurjategijate vahele võtmiseks.
- Ükski riigiasutus ega teenusepakkuja ei palu inimesele helistades end PIN-koodidega tuvastada. Mitte mingil juhul ei tohi telefonis jagada isiklikke ega pangakontoga seotud andmeid.
- Ära jaga võõrastega oma kodust aadressi ja panga andmeid, ära anna neile sularaha.
- Kelmuse ohvriks langedes helista kohe pank, palu kõik ülekanded blokeerida ja kaardid sulgeda. Seejärel pöördu politseisse.

ALLIKAS: POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Kelmide tabatud rahakuller.

ga seotud juhtumite ja kannatanute arv, võimaliku kahju suurus ja tema roll pettuskeemis.

Politseid tuleb kohe teavitada

Palmitsa sõnul ei tule selliseid juhuseid, kus kelmide kuller tuleb kannatanu koju rahale järele, Läänemaal ette kuigi sageli. „Internetikelmusi on aga tihti,” lisas ta.

Kelmuste puhul on Raspeli sõnul tähtis kiiresti reageerida ning toimuvast esimesel võimalusel politseile teada anda. „Kui saad kõne võõralt numbrilt, milles öeldakse, et sinu kodu tullakse läbi otsima või sularahale järele, siis helista kohe hädaabinumbril 112. Mida kiiremini info meieni jõuab, seda suurem on tõenäosus, et saame pettuse ära hoida ja kurjategija kinni pidada,” ütles ta.

Raspeli lisas, et inimesed võiksid hoiatada levivatest pettuskeemidest ka oma eakaid lähedasi ning tunda huvi, kellega nad suhtlevad. „Kui tekib vähimgi kahtlus, et nad võivad olla pettuse ohvriks langenud, siis teavitage sellest politseid,” ütles ta.

Sel korral jäi kannatanule raha tänu kiirele tegutsemisele alles.

Turvaleppa tuleb uus looduskaitseala

Keskonnaamet valmistab ette Lääne-Nigula vallas Turvalepa looduskaitseala loomist.

Uus kaitseala moodustatakse praeguse Ehmja-Turvalepa hoiuala idapoolsest osast ja sellega piirnevaist must-toonekure ning väike- ja suur-konnakotka segapaari püsielupaikadest. Praeguse hoiuala läänepoolne osa jääb kaitse alla hoiualana ning selle nimeks saab Arumetsa hoiuala.

Keskonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna juhtivspetsialist Nele Saluveer ütles Lääne Elule, et Turvalepa looduskaitseala pindalaks on kavandatud 1276 hektarit, millest ligi 80 hektarit on uus, seni kaitseta olnud ala.

Ligi 110 hektari ulatuses liidetakse kaitsealaga praegu püsielu-

paikadena kaitse all olevad alad. Ülejäänud ala jääb kaitse alla hoiualana, mille pindalaks saab 948 hektarit. Ligi 46 hektarit praegu hoiualal või püsielupaigas olevat ala on kavandatud arvatavalt kaitse alt välja.

Saluveer selgitas, et elupaikade liitmine on vajalik, sest need moodustavad ühtse terviku juba kaitse all olevate metsa- ja soomassiividega. „Loodusväärtuste tervikliku kaitse tagamiseks on vajalik kaitseala laiendamine ning ühtse kaitsekorra kehtestamine. Kõrvuti asetsevate ja osaliselt kattuvate alade kaitse ühe alana on otsustarbekam. Hoiuala kaitseriim pole sealsete loodusväärtuste kaitseks piisav,” rääkis ta.

„Kaitstava ala laiendamine on eelkõige vajalik kaitsealuste liiki-

de, sealhulgas I kaitsekategooria liigi must-toonekure ning suur- ja väike-konnakotka ning nende elupaikade kaitseks,” lisas Saluveer.

Keskonnaamet menetleb juba 2023. aastast osatüingu Eesti Kilmustik keskkonnaloa taotlust, mille kohaselt ettevõtte tahab võtta 30 aastaks kasutusele maha jäetud Turvalepa turbatootmisala, et kaevandada seal aastas keskmiselt 5000 tonni turvast.

Otsustamine, kas selle menetluse käigus tuleb algatada keskkonnamõju hindamine (KMH), on mitu korda edasi lükkunud. Praeguse seisuga peaks KMH algatamise või algatamata jätmise kohta otsus tulema tänava 1. oktoobriks.

Saluveer lausus, et võimalik turbatootmisala ei kattu Ehmja-

Keskonnaamet loodab jõuda Turvalepa looduskaitseala moodustamiseni järgmisel aastal.

JUHAN HEPNER

Turvalepa hoiuala, ühegi püsielupaiga ega kavandatava Turvalepa looduskaitsealaga. „Samas tuleb hinnata turbatootmise võimaliku mõju kaitseala läheduses asuvatele must-toonekure võimalikele toitumisaladele ning eelkõige Rannamõisa jõe seisundile,” sõnas ta.

Ta selgitas, et Turvalepa kaitseala plaani on kavandatud huvigruppidele selle aasta teises pooles ja kaasata protsessi kõik alaga seotud maaomanikud. „Eeldatavasti võiks kaitseala moodustada järgmisel aastal,” ütles Saluveer.

Läänemaa sai alles hiljuti uue kaitseala, kui valitsus kinnitas tänava mai lõpus Käntu-Kastja looduskaitseala moodustamise. JUHAN HEPNER

● JUHTKIRI

Üks pettur käes, teised veel vabad

Uudis, et tänu ühe valvsa mehe kiirele tegutsemisele tabati telefonipetturite heaks töötav kuller, on kahtlemata hea. Tabati küll kõigest jooksupoiss, aga ehk hakkab temast hargnema kogu ahel ning politsei suudab viimaks leida ka petuskeemide organiseerijad ja täideviijad. Lootus, et neile kaotatud raha leitakse, on küll väike, aga seegi on võimalik.

Mõni oli ühismeedias nobe tähelepanu juhtima tabatud kulleri kodakondsusele. Sellesama petuahela kullerist kõrgemal asuvad petturid räägivad tihtipeale aga soravat eesti keelt, kannavad taskus meie ID-kaarti ega tunne mingeid süümeepiinu kaaskodanikelt kõigi nende säästude välja petmise juures. Mõistetagu ühtlasi hukka nemadki.

Et ülejäänud petturid on seni veel vabaduses ja petuskeemid tõenäoliselt jätkuvad, ei tohi keegi endiselt valvsust kaotada. Seepärast kordame põhitõed uuesti üle.

Mitte ükski asutus ei küsi mitte iialgi ega mitte kellelki telefonis PIN-koodi. Ei ükski pank, ei politsei, ei postifirmad. Ainukesed, kes seda teevad, on petturid. Nii et ärge andke kellelegi ühtki koodi.

Teiseks ei taha ükski pank ega muu asutus, et sularaha või pangakaarte kuhugi saadetak – ei kulleri, ei postipakiga. Ei kaasa politsei teid ühtegi salaoperatsiooni. Ei vaja teie kodus hoitav raha deklareerimist ega valideerimist. Pole kellegi asi, kui palju teil seda on. Kui teile hakatakse telefonis tungiva häälega selliseid jutte ajama, katkestage kõne ja teatage neist pettureist päris politseile. Küllap nad nii kõik viimaks kätte saadakse ja oma tegude eest vastutama pannakse.

● TEISED LEHED

Peaminister keelab riigikogul oma tööd teha

ERR. 22. aprill oli rõõmupäev paljudele farmiloomade heaolu eest seisjatele, kuna riigikogus läbis esimese lugemise muna-kanade puuris pidamist keelav eelnõu. Kannatamatult ootasid kõik seejärel 7. maid, mis oli seaduseelnõule parandusettepanekute tegemise tähtaeg, kuid pärast seda kuupäeva on valitsenud vaikus. Selline käitumine on eriti alatu valijate ja maksumaksjate suhtes. Inimesed ootavad, et riigikogu teeks otsuseid. Kui Reformierakond on kanade puuridest vabastamise vastu, siis oleks aus seda vastuseisu riigikogu hääletusel demonstreerida, mitte aga üritada esimese lugemise läbinud eelnõu vaikselt välja suretada. Kirjutab ERRis sotsioloog Juhan Kivirähk.

Olukorra põhjustesse tõi selgust 3. juunil riigikogus saadikute küsimustele vastanud peaminister Kristen Michal, kes teatas, et sellist seadust ei olegi vaja, sest kanade puuris pidamine lõpetatakse „ettevõtjate hea tahte leppe” kohaselt niikui. Hea tahte lepingud ei saa olla riigielu korraldamisel alus. Võin oma naabrimehega teha mis iganes hea tahte lepinguid, ent kui me vastuollu satume, lahendatakse konflikt ikkagi riigis kehtivate seaduste kohaselt.

Sinisilmne on Eesti 200 fraktsiooni juhi Toomas Uibo soovitus, et probleemi saaks lahendada munatootjate ja vabaühenduse Nähtamatud Loomad vahel sõlmitava leppega. Huvitav küll, milline oleks see mehhanism, mis võimaldaks ühel kodanikuühendusel ettevõtjaid kontrollida ja korrale kutsuda. Riik võiks siis loobuda ka metsa raiemahutude reguleerimisest, jättes selle metsafirmade omavahelise kokkuleppe otsustada ning panna seda „hea tahte kokkulepet” kontrollima vabatahtlikud looduskaitsjad. Selline lahendus metsaäri-meestele kindlasti meeldiks.

Tundub, et riigikogu ei ole enam see koht, kus eri poliitilised jõud püüavad leida kõigile osapooltele sobivaimat lahendust, vaid paik, kus parlamendi otsuseid suunab direktiivse jõuga napilt kümnelt protsendilt kodanikelt toetust pälviv valitsuskooalisioon, tõdeb Kivirähk.

● LAUSELAEN

„Haapsalu on ilus linn, aga randa ei ole.”

Haapsalu linnapea **Olavi Seisonen**. Lääne Elu, 9. juuni

Venemaa alandused Ukraina sõjas

Viimase 30 päeva jooksul on Ukraina Venemaad korralikult kaks korda alandanud.

Esimene kord juhtus 9. mail, nn Vene võidupäeval, mil Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi teatas, et ei kavatsenud Vene võiduparaadi droonidega rünnata. Sõnaga, Zelenskõi andis justkui loa paraadi toimumiseks. Paraadil endal ei demonstreeritud ka tavapäraselt sõjatehnikat: Venemaa oli n-õ võidusära kõvasti kokku tõmmanud. Ajaloost meenub oktoobrirevolutsiooni paraad Moskvas 7. novembril 1941, mil paraadist osavõtjad otse rindele marssisid. Sellest vaimust pole 2026. aastaks midagi alles ja arvestades, et Venemaal on 9. mai jõudnud sisuliselt religioosse püha staatusse, võis alandustunne olla ikka väga suur.

Teine alandus tabas Venemaad juuni algul, mil Ukraina ründas droonidega Peterburis asuvat naftaterminali ja Kroonlinnas asuvaid sõjalisi sihtmärke. Et samal ajal algas Peterburi majandusfoorum, mida Kreml on üritanud maailmale maha müüa kui „Vene Davosi” ja et naftaterminalist tõusev suits oli näha ka foorumi külalistele, oli alandus ilmne. Ja Venemaa majandusel ei lähe just kõige paremini – riigi kulutused sõjale on 28 miljardi USA dollari väärtuses ületatud ja katet neile ei ole.

Ukraina droonid muutuvad samuti üha täpsemaks ja lendavad kaugemale. Financial Times kirjutas 8. juunil, kuidas venelased on Iraani steenaariumi kartuses osalt välja lülitanud Vladimir Putini turvajälgimissüsteemi. Nimelt kasutasid Ühendriigid ja Iisrael seal Iraani usujuhi Ali Khamenei tapmiseks tehisaru – viimane mitte ainult ei tea kellegi asukohta, vaid suudab ka analüüsida inimese käitumust, tehes seda tema kohta kogutud andmete põhjal.

ERKKI BAHOVSKI
kolumnist

Sõjandusanalüütik Lawrence Freedman (eesti keeles on temalt ilmunud raamat „Strateegia. Ajalugu”) kirjutab oma blogis, et ka ukrainlaste droonid on varustatud tehisaruga. Näiteks on ühel droonil kaks kaamerat, üks on suunatud ettepoole, kuid teine alla, maapinna suunas, mis võimaldab satelliitnavigatsioonist sõltumatut tegutsemist. Seega on venelastel täielik õigus olla mures oma liidri, kuid ilmselt teistegi juhtfiguuride tervise pärast.

Siin tasub meenutada Ukraina täie-mahulise sõja arengut. Vahepeal pais-tis, et loeb see, kel on rohkem suurtük-ke ja vastavalt ka moona, kuid nüüd oleme jõudnud tehisaruga varustatud droonideni. Tõsi, mõni droon on kukkunud Eestissegi, kuid selle oma eksistentsi eest võitlevate ukrainlaste süüks ajamine on taas punktide kogumine valimisteks, sest droonid on sattunud siia Vene segamistegevuse pärast.

Üks juba tragikoomiliseks muutuv nähtus Vene-Ukraina sõjaga seoses on „rahuläbirääkimised”. Maailmapoliitika pole kunagi varem räägitud nii palju asjast, mida ei eksisteeri. Rahuläbirääkimiste küsimust puudutati ka Zelenskõi visiidi ajal Tallinnas teisipäeval, kuid kuni Venemaa neid tõsiselt ei võta, on tegemist soovmõtlemisega ning igasugused stsenaariumid, kes peaks läbirääkimistelaua taga istuma, on sisutühjad mõtlemõlgutused. Sest

ehkki Venemaad on korralikult alandatud ja rindel ei kipu Vene väed samuti edasi liikuma, on asi Venemaa täielikust kaotusest kaugel. Moskva külvab rakettide ja droonidega jätkuvat surma Ukraina linnadele.

Venemaa mõjusfäär aga aina kahaneb. Paistab, et viimane riik, mis Moskva orbiidilt üritab eemalduda, on Armeenia. Sealne peaminister Nikol Pašinjani jääb pärast pühapäevaseid valimisi ametisse. Miks on Armeenia valimised tähtsad ja silmatorkavad?

Tähtsad seetõttu, et Armeenia pidas vastu Vene mõjutustegevusele (nagu pidas Moldova) ega kipu alluma Moskvale nii nagu varem. Muidugi ei tähenda see täispööret kohe läände, sest Armeenial on Venemaaga sajaditepikkused suhted, ent Moskva mõju ikkagi väheneb.

Silmatorkavad on aga Armeenia valimised seetõttu, et ajaloos pole just tihti juhtunud, et sõja kaotanud peaminister jääks ametisse. Ent 2023. aastal Aserbaidžaanile sõja kaotanud Armeenias just nii juhtus. Ilmselt said Armeenia valijad aru, et see polnud Pašinjani, vaid Venemaa süü, kes jättis täitmata oma liitlaskohustused ega tulnud Armeeniale appi. Veel üks põhjus Moskvast eemalduda. Pealegi on 2018. aastal rahvarevolutsiooniga võimule saanud Pašinjani juba eos Moskva silmis kahtlane tegelane.

Kuidas edasi? Palju on tänava räägitud murrangust Ukraina sõjas, aga sellest on räägitud ka varem. Igal suvel on räägitud pealetungist – kas siis Venemaa või Ukraina omast –, kuid midagi suurt pole muutunud. Sõjauudu on teinud oma töö ja seetõttu tuleb üle korrata, et ennustamine on tänamatu töö.

● Ajaloost meenub oktoobri-revolutsiooni paraad Moskvas 7. novembril 1941, mil paraadist osavõtjad otse rindele marssisid. Sellest vaimust pole 2026. aastaks midagi alles.

● TÄNAVAKÜSITLUS

Kas Haapsalus on vaja uut supelranda või peaks mõne olemasoleva korda tegema?

TAIMI
Mina elan Väikese viigi lähedal. Seal võiks uuesti kõrkjaid koristada.

ATS
Natuke ikka on randu ju siinsamas. Aafrika rand, Paralepas on okei. Pole viga.

JEANETTE
Ma arvan, et võiks keskenduda olemasolevatele. Millist korda teha? Võibolla Paralepa rand.

TIINA
Mina olen rahul kõikide Haapsalu randadega. Saab ujuda igal pool.

ANNELI
See, mis siin on, ei ole ju normaalne. Vasikaholm oleks väga hea, aga seal oleks vaja kõvasti tööd teha, need jubedad kivid välja võtta ja muud. Paralepa jääb jube kaugel, kui jala liigud. Ma ei ole päris Haapsalu inimene ja olen vähe aega olnud siin, aga olen natuke ne ujumisega seotud ka: olen ujumistreener. Vasikaholm oleks küll kihvt koht, selline rohune ja murune rand. Ei pea ilmingimata olema valge liiv nagu mujal maailmas.

LUULE
Arvan, et mõlemad tuleks paremaks teha, nii Vasikaholm kui ka Paralepa. Paralepas on sageli nii pehme põhi, et ma ei tea, kas seda süvendada? Vasikaholmil tuleks kive korjata ja teha ka põhja ühtlasemaks.

TIINA
Ei oska öelda, kuna ma ise ei käi rannas. Paralepa oli väga ilus, aga seal vist on vaja palju tööd teha. Kunagi sai seal nooruspõlves palju oldud. Nüüd pole aastaid käinud ega tea, milline see rand nüüd välja näeb.

RIINA
Selle vastuse jään võlgu, sest olen sellise eluviisiga, et talvel olen Haapsalus ja suvel olen metsas ja rannas ei käi. Sünniaasta on ka niisugune, et ei käi rannas, andke andeks.

Küsitles **KAIE ILVES**
Pildistas **JUHAN HEPNER**

● MUUTUSED

Haapsalu täiendab avalike ürituste korda

Haapsalu linnavalitsus on saatnud volikogule eelnõud, mis muudaksid avalike ürituste korraldamise korda ja finantskorda, põhjendades, et need on ajale jalgu jäänud.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Aselinnapea Anneli Haabu tõi välja, et viimati 2021. aastal muudetud ürituste korraldamise korras on kirjas, et kui on vaja ühistranspordi korraldust muuta, tuleb ühendust võtta Lääne maavalitsusega. Maavalitsust ei ole aga 2017. aastast ja tegelikult peab ühendust võtma Põhja-Eesti ühistranspordikeskusega.

Samuti on Haabu sõnul politsei ja päästeametiga suheldes välja tulnud, et ametid sooviksid suuremate ürituste toimumisest varem teada saada ning suurema riskiga üritustel võiks olemas olla turvaplaan.

Selleks on Haabu sõnul kavas koos linnusemuseumiga luua tüüplahendus evakuatsiooniks ja suurema inventari veoks. „Siis ei pea kõik korraldajad nullist alustama,” ütles ta.

Ürituste taotlused varasemaks

Samuti võib nüüd ürituse taotluse esitada varem kui seni määratud kuus kuud. See võis Haabu sõnul tekitada olukorra, kus korraldaja on üritust juba ammu reklaaminud ja pileteid müünud, kuid

Haapsalu aselinnapea Anneli Haabu sõnul muutub ürituste korraldamise kord selgemaks.

mingil põhjusel siiski korraldamiseks luba ei saanud.

Varasema teatamise puhul saab linnavalitsus Haabu sõnul näiteks parkimise korraldamisel abiks olla. Lisaks sellele on edaspidi kirjas reeglistik, mis saab juhul, kui

muinsuskaitsealal rikutakse üritusega haljastust – see tuleb korraldajatel taastada.

Haabu ütles, et seni on linnavalitsusel ürituste korraldajatega koostöö sujunud hästi, kuid täiendatud kord muudab üri-

tuste korraldamise linnas kõigile selgemaks.

Eelarve läheb üldisemaks
Haapsalu finantskorda aga muudeti viimati kümne aasta eest. Nüüd on plaanis see viia vastavusse koha-

JUHAN HEPNER

like omavalitsuste finantsjuhtimise ja korraldamise seadusega.

Linna finantsjuht Martin Schwindt ütles, et eelarvet hakatakse tegema sama struktuuri ja vormi alusel, nagu linnavalitsus peab seda regionaalministeeriumile esitama. See tähendab tema sõnul, et edaspidi on küll eelarve veidi üldisem, kuid selle seletuskiri on detailsem.

Korra muutmisega muutub reservfondi kasutamine. Schwindt tõi välja, et eelmise linnavalitsuse ajal tekitas see probleeme, kui reservfondi kasutati kulu- tusteks, mis pidanuks tulema eelarvest.

Schwindt selgitas, et varem tuli reservfondist raha küsimiseks kirjutada linnavalitsusele avaldus, aga edaspidi on sealt raha kasutamine linnavalitsuse pädevuses ning on määratletud, millisteks juhtumiteks raha kasutada tohib. Reservfondi võib kasutada avariide ja loodusõnnetuste tagajärgede kõrvaldamiseks, kohtulahendist tuleva kulu katteks, koondamishüvitisteks ja muudeks ettenägematuteks kulutusteks.

Finantskorra muutmisega muutub eelarvestrateegia koostamine. Volikogu arutab kordade muutmist 19. juuni istungil.

Omniva sulgeb Läänemaa viimase postipunkti

Läänemaa viimane postipunkt Linnamäel paneb ukseid sügiseks kinni.

Lääne-Nigula vallavanem Janno Randmaa ütles Lääne Elule, et Omniva on kohaliku omavalitsust teavitatud, et kavatses Linnamäe postipunkti lepingu lõpetada 1. septembrist.

Randmaa sõnul see teda ei üllatanud, sest võimalikust sulgemisest on juba varem juttu olnud. „Nüüd siis tuli teade ära. Mis meil muud üle jääb kui leppida,” ütles ta.

Vallavanema sõnul arutab Oru osavallakogu augustis, kuhu ja mis tingimustel võiks riigifirma paigaldada pakiautomaadi. „See pakkumine on, et pannakse asemele automaat,” kinnitas ta.

Omniva kommunikatsioonijuht Madiken Oja ütles Lääne Elule, et Linnamäe postipunkti sulgemise põhjuseks on külastatavuse langus. „Selle aasta esimese viie kuuga kasutati Linnamäe postipunkti 47 protsenti vähem kui mullu samal perioodil,” märkis Oja.

Linnamäe postipunkti töötaja, raamatukoguhoidja Kaja Puusepp tunnistas, et pakke on järjest vähem. Postipunkti sulgemisotsus teda ei rõõmistanud, aga samuti ei üllatanud. „Lihtsalt nii on,” nentis ta.

Oja kinnitas, et pakiautomaat Linnamäele tuleb. Kuhu ja millal, selgub arutusel kohaliku omavalitsusega.

Linnamäe postipunkti töötaja Kaja Puusepp.

JUHAN HEPNER

„Hiljuti paigaldasime automaadid Martnasse ja Kullamaale, järgmiseks paigaldame need Paliveresse ja Linnamäele,” rääkis ta.

Oja sõnul on Martnas ja Kullamaal automaadid kasutatud isegi rohkem, kui esialgu arvati. Postipunktid tekkisid, kui Omniva hakkas postkontoreid sulgema ja pakkuma postiteenust kellegi teise kaudu.

2022. aasta sügisel pani riigifirma kinni valla viimase postkontori Pürksis ning postipunktid Taeblass, Ristil, Nõval ja Rõudes.

2023. aasta jaanuarist jäi postipunkti Vormsi saar. 2025. aasta 1. septembrist sulges ukseid Kullamaa väikeettevõtja peetud postipunkt, millele Omniva ei üritanudki uut pidajat leida.

Tänavu 31. jaanuarist suleti Martna postipunkt. Pärast seda jäi Mandri-Eesti ühte suuremasse, Lääne-Nigula valda üks postiasutus: samuti raamatukogus tegutsev Linnamäe postipunkt. Kui see 1. septembrist kinni pannakse, jääb Läänemaa ainukeseks postiasutuseks Haapsalu kontor.

KAIE ILVES

Matsalu lahte lisandus tuhandeid siigu

RMK Põlula kalakasvatusekeskus asustas kevadel Matsalu lahte Topu ja Kiideva lähedale kokku 6800 meresiiu vastset.

„Asustamiseks sobiv siivastne on ainult mõne päeva vanune ja 10 mg raskune, mistõttu saab neid paadiga merele viia vee ja hapnikuga täidetud kilekottides,” selgitas RMK Põlula kalakasvatuse nõunik Ene Saadre.

Kohad, kuhu kalu asustati, valiti Saadre sõnul koos kalateadlastega. „Kalad asustati piirkondadesse, kus on veel säilinud vähesed looduslikud sigimis- ja kasvualad, kuid siia populatsioon on taandumas,” ütles ta.

Asustamiseks peavad olema ka sobivad keskkonnatingimused, sobiv sügavus, merepõhja struktuur, toidubaas ja varjevõimalused, mis toetavad vastsete ellujäämist.

Läänemaa vetesse toodud siiad on pärit Hiiumaa kaguosa lahtedest: Öunaku, Salinõmme ja Soonlepa lahest, kus on meresiiu populatsioon säilinud paremini kui mujal Väinameres.

Saadre selgitas, et asustatud siivastset pärinevad sealsetelt kudekaladelt kogutud niisast ja marjast. „Teadlased tegid sügisel siia kudemise ajal proovipüüke ja saime neilt info, kui oli aeg tulla marja võtma,” ütles Saadre. „Osa marjast inkubeeriti RMK Põlula kalakasvatusekeskuses, teine osa Hiiumaal Kärklasse rajatud väikeses inkubaatoris.”

Hiiumaa meresiiuga sobib teadlaste hinnangul kasutada asusta-

Kalamaimude vedamise haagis.

RMK

miseks ka teistesse Väinamere piirkondadesse, sest nende geneetilised omadused on sarnased.

Kalade asustamise eesmärk on täiendada looduslikke kalavarusid kohtades, kus nende arvukus on vähenenud. Meresiiu asurkondade arv on Saadre sõnul mõjutanud mitu tegurit, sealhulgas püügi- ning muutused elupaikades ja keskkonnatingimustes: eutrofeerumine, merepõhja mudastumine ja kliima soojenemine. See kahandab kalade loodusliku sigimise edukust.

Kokku asustas RMK kalakasvatuseks tänava kevadel Eesti vetesse 73 000 lõhe noorkala ja ligi 619 000 siivastset.

Kõik asustatud lõhed märgistati rasvauime lõikamisega ning osa ka individuaalmärgistega. Siivastset said keemilise märgistuse vannitamisega strontsiumkloriidi lahuses, mis muudab nende kuulumeluukeste värvi ja võimaldab teadlastel tulevikus hinnata nende ellujäämist, päritolu ja rännet.

MALLE-LIISA RAIGLA

● LÜHIDALT

Virtsu kalasadam sai toetust

PRIA toetas Virtsu kalasadama ehitust 130 000 euroga, millele kohalik omavalitsus lisab kuni 70 000 eurot.

Selle raha eest saab kalasadam parkla 16 autole, rannavõrkpalliplatsi, uue välisvalgustuse ja valvikaamerad, päästevarustuse, ujukvaid jms.

Lääneranna vallavalitsus kuulutas välja riigihanke, kus selgub lõplik hind, aga eeldatavalt läheb kõik maksma 200 000 eurot. Vallavanem Tarvi Sits kinnitas, et kohalik omavalitsus garanteerib kuni 70 000 eurot omaosalust.

Toetuse kasutamiseks on aega kaks aastat. „Võimalik, et pool omaosalusest jääb tuleva aasta eelarvesse,” ütles Sits.

Virtsu kalasadama korraldamine algas üle kümne aasta tagasi, kui toonane Hanila vallavalitsus lasi sinna rajada uue mustkattega tee ja ehitada paadikuuri. Sellest ajast peale on sadamat jupikaupa rekonstrueeritud. 2019. aastal süvendati faarvaater ja ehitati lõpuni valmis kirdeosa kai ning slipp.

Viimatise toetusega kokku on sadamasse investeeritud üle miljoni euro.

Sadamat kasutavad kohalikud kalamehed, nii kutselised kui ka harrastajad, aga samuti merepääste.

Kaie Ilves

Kohus pikendas Kivi karistust

Kohus otsustas praegu Tallinna vanglas viibiva Ahti Kivi karistust pikendada viie kuu võrra.

Nüüd lisandus täitmisele pööratud ühe aasta seitsme kuu ja 17 päeva pikkusele karistusele kokkuleppemenetlusega veel viiekuuline karistus, sest vabaduses olnud aja jooksul sai mees süüdistuse veel ühes vägivallakiriteos ja süsteemaatilises loata autojuhtimises.

Süüdistuse järgi lõi Kivi 26. veebruaril Uuemõisas teist meest rusikaga näkku ja hammustas teda käest. Samuti jäi ta veebruaris korduvalt Haapsalus, Tallinnas ja Harjumaal vahele juhtimisõiguse taotlemisega.

Ehkki Kivi tunnistas kohtunikule, et sõlmis kokkuleppe vabatahtlikult ja jääb selle juurde, tõi kaitsja Argo Künemäe välja, et algse akti kohaselt ei tunnista süüdistatav kehalist väärkohtlemist, vaid et tegu oli enesekaitsega. Samas tunnistas ta juhtimisõiguse taotlemist. „Süüdistatav leidis, et on mõistlik kokku leppida,” ütles Künemäe.

Prokurör Indrek Kalda küsis Kivile kehalise väärkohtlemise eest karistuseks neli kuud ja mootorsõiduki juhiloata juhtimise eest kolm kuud vangistust, kokku liitkaristusena viis kuud. Selle taotluse kohus rahuldab. Lisaks tuleb Kivil kannada menetluskulu ning maksta sunniraha.

Kivi on vahi all 5. märtsist. Harju maakohus otsustas tema varasema karistuse täitmisele pöörata aprillis. Kokku on Kivi karistus praegu kaks aastat ja 15 päeva, mille alguseks loetakse 5. märtsi.

Kivist on Lääne Elu korduvalt kirjutanud: teda on süüdistatud nii isikuvastastes kuritegudes kui ka sissemurdmistes. Üle-eelmise aasta lõpus võeti mees vahi alla, kus ta viibis pool aastat. Mees jätkas kuritegudega isegi vahi all viibides.

Malle-Liisa Raigla

Kaubik põrkas kokku tõukerattaga

Pühapäeval kl 10.07 juhtus liiklusõnnetus Haapsalus Lossiplats 4 juures, kus parklas põrkasid kokku 47aastase mehe juhitud kaubik Mercedes-Benz Sprinter ja elektriline tõukeratas, mida juhtis 40aastane mees, teatas politsei- ja piirivalveamet. Rattur toimetati haiglasse.

Lääne Elu

GOLDTIME
goldtime.ee

SUUR HINNASADU

KOGU KAUP

-30%

5. - 14. 06

Goldtime'i kaupluse leiad nüüdsest ka Haapsalu Rannarootsi Keskusest.
Kehtib tavahinnaga toodetele. V.a valik brände.

● EESTI VANIM SEILAV ALUS

Hoppeti 100 aastat – töölaevast kultuuriväärtuseks

Laupäeval rannarootsi muuseumis avatud näitus juhatab külastaja läbi Eesti vanima, tänaseni seilava kaljase Hoppet saja-aastase ajaloo.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Sada aastat tagasi Spithamisi rannarootslaste ehitatud kaljas Hoppet polnud mõeldud kestma aastakümneid, kuid sellegipoolest on see nüüd ainus enne teist maailmasõda Eestis ehitatud purjelaev, mis siiani seilab.

„Hoppetit ehitades ei teadnud keegi, kui väärtuslikuks ta kunagi muutub nii eestirootslastele kui ka Eesti merendusele,” ütles Alar Schönberg, kes on koos Jorma Fribergi ja Göran Hoppega näituse kokku pannud.

Schönbergi sõnul ehitati Hoppet töölaevaks, nagu sajad või tuhanded sarnased alused, mõeldud kestma paarikümne aastat. „Sellised töölaevad olid nagu tänapäeva rekad, sest toonane maantee oli meri,” sõnas ta.

40 aastat vedaski Hoppet meritsi kõikvõimalikku kaupa alates liivast, kruusast ja kütetepuudest kuni vilja ja suhkrupedinini välja.

Segadus sünnipäevaga

Rannarootslane Mattias Schönberg ehitab Hoppeti 1925.–1926. aastal Spithamisi rannas. Sellest lae-

Hoppeti näituse üks koostajatest Alar Schönberg näitab, milline ahtri osa alusel praegu renoveerimist vajab.

JUHAN HEPNER

vaehitusest on näituselegi jõudnud paar pilti. „Arvata võib, et täna sada aastat tagasi oli ta juba vees ning käisid teki- ja taglastustööd,” ütles Alar Schönberg näituse avamisel.

Kindlat kuupäeva on Schönbergi sõnul Hoppeti sünnipäevana keeruline välja tuua, sest millest aluse sündi üldse lugeda – kas kiilu panemisest, veeskamisest, ristimisest või registrisse võtmisest?

Hoppeti kohta on esimene kindla kuupäevaga dokument mõeldud 28. septembrist 1926, mis sisuliselt tähendab laeva registreerimist. Siiski ei sobi Schönbergi sõnul see päev hästi Hoppeti sünnipäeva tähistamiseks, sest kuupäev on Eesti merendusajaluku läinud väga kurva sündmuse, Estonia huku päevana.

Esimesed reisid tegi Hoppet Mattias Schönbergi juhtimisel, kuid juba paari aasta pärast müüdi alus Soome. Seal teenis Hoppet töölaevana, kolme-neljaliikmeline meeskond pardal, nii Lõuna-Soomes kui ka Ahvenamaal.

Takkajärele tarkusena ütles Alar Schönberg, et ilmselt tänu

Soome sattumisele ongi Hoppet meie ajani säilinud, sest Eestisse jäädes oleks ta sarnaselt teiste alustega natsionaliseeritud ja varsti oma lõpu leidnud.

Lõpu oleks Hoppet võinud leida ka 1944. aastal, kui ta käsutati koos poolesaja teise kaljasega Hankosse ja anti ülesanne toimetada Nõukogude väed koos suur-tükkide ja hobustega veel lahingutandriks olevaile Eesti saartele. Laevad pidid täiskiirusel liivasele ja kivisele rannale sõitma ja paljude nende teekond seal ka lõppes. Hoppetil oli õnne, sest ahtrist leitud ankur aitas kiirust pidurdada ja laev jäi peaaegu vigastamata.

„Tegelikult oli see enesetapumissioon, sest venelasi ei huvitanud, mis neist laevadest pärast saab,” ütles Schönberg.

Tele- ja filmistaar

Hoppeti töömeheelu lõppes 1965. aastal, mil ta müüdi Stockholmis lõbusõidulaevaks ja trümm, kus varem veeti kaupa, kohandati nüüd inimeste vajadustele vastavaks.

1971. aastal sattus Stockholmis kai ääres seisnud Hoppet ootamatult seltskonnaajakirjanduse huviorbiiti, kui Stockholmis külastas näitlejanna Brigitte Bardot koos oma uue kallimaga. Nad sattusid ka Hoppeti juurde ja pildid sellest avaldati Rootsi nädalalehes Vecko Journalen.

Schönberg leidis Sten Westerholmi kirjutatud Hoppeti raamatust toreda seiga, kus ajakirjanumber sattus ühe maailma-meredel seilava endise Hoppeti madruse kätte. Mees olevat pilti vaadanud ja öelnud: „Ta elab

ikka veel!” Hämmeldunud kaastaste sõnade peale, et ega Bardot nüüd nii vana ka veel pole, teatas meremees, et ta ei mõelnud Bardot'd, vaid Hoppetit, mille pildidelt ära tundis.

30 aastat hiljem sattus Hoppet teleekraanile – 2002–2004 võeti kaljasel osaliselt üles Rootsi telesari „Skeppsholmen”, mille paari osa on võimalik ka näitusel näha.

Lõputu renoveerimine

„Ta nimi on küll Hoppet (lootus – rootsi k), aga tegelikult on ta hopp-lös (lootusetu – rootsi k),” ütles näituse üks koostajaid Göran Hoppe, viidates puulaeva pidevale renoveerimisvajadusele.

Hoppetit on mitu korda põhjalikult renoveeritud. 2001. aastal pidi Hoppet teel Gotlandile lekke tõttu peaaegu uppuma, kuid päästeametil ja sõjaväel õnnestus alus Visby sadamasse pukseerida. Seal märkas Hoppetit Spithamisi pärit Gotlandi Donner-gümnaasiumi rektor Birgit Eldh, kelle initsiaalivil hakati merekõlbmatuks muutunud alust Rootsis ja Soomes uuele elule turgutama. Laeva taastamine võttis aega kümme aastat.

Schönberg tunnistas, et ega päris algseid detaile laeval ilmselt enam polegi. „Kuid tema kaunis kuju on säilinud,” lisas ta.

Pärast rännakuid on Hoppet mullu sügisest tagasi Haapsalus. Sel ajal, kui rannarootsi muuseumis näitust avati, seisis päevakangelane muuseumist mõnesaja meetri kaugusel Bürgermeisteri holmil ja on läbimas järjekordset renoveerimist. Juba sel suvel peaks alus aga olema tagasi vees.

Toivo Tänavsuu avas arstiks saamise telgitaguseid

Reede pärastlõunal esitles Toivo Tänavsuu (pildil) Haapsalu kultuurikeskuse teatrisaalis oma mullu ilmunud raamatut „Arstitudengipäevik. Kuidas dinosaurused arstiks õppis ja ellu jäi”.

Kui esmapilgul tundub uskumatu, et raamatuga seoses on toimunud juba 80 kohtumist ja raamatutesse kirjutatud ligi 1500 pühendust, siis kiire pilguheit Tänavsuu ühismeediasse kinnitab arvu usutavust – ainuüksi eelmisel nädalal kohtus ta lugejatega neli korda ja näib, et huvi jätkub.

Esinejana on Tänavsuu vilunud. Tund aega teatrisaali laval täitis ta mängleva kergusega ja publik, keda oli teatrisaali kogunenud umbes 40 inimest, käis kogu aja temaga kaasas. Ta jutustas paljudele juba leheveergudelt ja ühismeediast tuttava loo, kuidas ema raske haigus tõi talle 37aastaselt esimest korda mõtte arstiks õppida ja kuidas ta selle mõtte ka teoks tegi. „Kui kasvõi üks inimene otsustab pärast selle raamatu lugemist elus kann-

pöörde teha, on selle kirjutamise asja ette läinud,” sõnas ta.

Tänavsuu rääkis läbikukkumistest ja edusammudest sellel teel, lõbusat ja kurba täpselt tasakaalus hoides. Sellest, kui tähtis on pere tugi, kuidas pärast läbikukkumist uuesti proovida ja kuidas ta end esimesel koolinädalal tundis kui „lasteaialaps tuumafüüsikute seas”.

Mida aeg edasi, seda selgemaks muutus Tänavsuu sõnul see, et arstiks ei õpita mitte koolis, vaid haiglais, polikliinikuis ja hooldekodudes. „Hakkasin võimalikult kiiresti otsima praktikavõimalust hooldajana, siis juba abiõena,” rääkis ta. Praktikal oli Tänavsuu ka Haapsalu EMOs, seda küll vaid ühe päeva, sest kohe tuli pakkumine minna Tallinna.

Päriselt arsti moodi mõtlema hakkaski Tänavsuu enda sõnul siis, kui teda kutsuti tööle Ida-Tallinna keskhaiglale EMOsse. „Seal on näha, mis elu inimesed päriselt elavad. Tihti on siis, kui tervis on käest lastud, käest lastud ka inim-

suhted.” Ta rääkis loo vanemast naisest, kelle tütar vastas palvele oma emale järele tulla: „Pole minu mure.”

EMO ei ole Tänavsuu kinnitusele siiski üdini tõsine koht, mille tõestuseks vestis ta mitu musta huumoriga võrtsitatud lugu nii arstide omavahelisest läbisäämisest kui ka arstide ja patsientide suhtlusest.

Pärast kuut aastat ülikoolis proovis Tänavsuu astuda nii onkoloogia kui ka neuroloogia residentuuri, kuid pidi lõpuks valima hoopis peremeditsiini. „Peaaegu tunnustama, et see töö on igav: pika habemega kroonilised mured. Mulle meeldib EMO,” nentis ta. Arstidöö essents olevat tema sõnul aga hoopis mädapunnide avamine.

Pärast esinemist oli soovija, nagu ikka, võimalik osta raamat ja küsida sinna pühendus. Samuti oli kohapeal vähivärvifondi „Kingitud elu” annetuskast. Haapsalu kultuurikeskusest sõitis Tänavsuu otse edasi Kärkla haiglasse valvesse.

LIINA VALDRE

HOLM

autolaen

www.holmbank.ee

Finantsteenuse pakkuja on Holm Bank AS. Tutvu lepingu tingimustega ja pea nõu asjatundjaga. Krediidikulukuse määr on 15,74% järgmistel näidistingimustel: laenu summa 4 500 €, lepingutasu 90 €, haldustasu 6,75 €, lepingu periood 48 kuud, fikseeritud intressimäär 5,99% laenusummalt aastas, makstav kogusumma 5 998,56 € tagasimaksete summa 5 908,56 € ja tagasimaksete arv 48.

1905. aasta revolutsioon Läänemaal

16. osa

ALEKSANDER LOORING

Kohalik rahvas teab kõnelda vabariigi väljakuulutamise Velisel, kuid ma pole juhtunud leidma ühtegi isikut, kes teaks sellest lähemalt ja täpsalt kõnelda. Andmeid Eesti vabariigi väljakuulutamise J. Pauluse poolt on aga Haimre mõisas. Haimre mõisa valitseja, taanlane J. P. Andersen oli vangistatud ja toodud Velise koolimajja ülekuulamisele; sellest kirjutab Andersen varem-mainitud kirjas järgmiselt: „Seda ülekuulamist juhtis Paulus (ta nimetas ennast Eesti presidendiks) ja tema abilised kirjutasi selle üles. Ülekuulamine lõppes kõikide rahulolemisega. Minu naisega käidi viisakalt ümber, ja kui viimane veel tõsi-kõne oli pidanud ning tõendanud, et meil poliitikaga tege-mist ei ole ja meid süütult taga aetakse, pakkus Paulus talle lõpuks saadiku kohta oma asu-tavas Eesti vabariigis – seda kõi-ke puhtas tõsiduses. Minu nai-ne lükkas pakkumise tagasi sel-le põhjendusega, et tal 7 leerita-mata lapsega endal küllalt tege-mist.” Hiljem lasti Andersen va-

baks ja hulk mehi koos Pauluse-ga sõitis Haimre mõisa. Seal lask-nud Paulus lüüa Haimre mõisa kella, kutsudes kokku kõik ümb-ruskonna elanikud. Mõis kuulu-tatud rahva omandiks ja seatud sisse uus valitsemiskord. Ander-sen tähendab kirja lõpus: „Õieti on Paulus 18. detsembril 1905. aastal Haimre mõisa kella all Ees-timaa avalikult kuulutanud ise-seisvaks vabaks maaks.”

Kuid see vabariigi aeg oli liiga lühike. Rahva seas olid juba va-rem hakanud liikuma jutud mingisugusest salapärasest must-sajast, mida mõnel pool rahvas ni-metanud ka mustaks sõjaks. Eri-ti suur oli olnud sellise mustsa-ja hirm Lõuna-Eestis; ei teatud õieti, mis see mustsada on. Sel-list teadmatust aitas levitada ise-gi tolaegne ajakirjandus. Kõ-neldi mingisugustest salapäras-dest põletavaist ja tapvaist jõuku-dest, kes pidid hävitama kõik et-tejuhtuva.

Selline pime metsik hirm rah-va seas ei leidnud üldiselt maad Läänemaal. Velisel ja Vigalas olid kohalikud juhid, eriti J. Paulus seletanud, et mustsada on väi-ke jõuk relvastatud paruneid ja

need tulevat lüüa tagasi. Paulus olnud kindlal arvamisel, et kui ka soldatid tulevad, siis nad üt-tegi revolutsionääri ei surma, kui näevad, et see on rahvuslik vaba-dusliikumine. Samuti kõneldud ka Martnas, et mustsada koos-neb mõisnikest ja tuleb rahvast hävitama.

Kui mujal ainult kõneldi mustsajast ja tunti hirmu selle ees, sai Läänemaa seda näha ja tunda. (Rahvas koha peal nime-tab veel tänapäevani seda must-saks sõjaks; kõneldakse üldi-selt mingist hirmsast salapära-sest jõugust, kes tappis ja läks siis jälle edasi.) Rüütelkond oli hirmul oma varanduse ja paljud ka perekondade pärast, kes maal viibisid, kuna ise nad olid koon-dunud peamiselt Tallinna. Rüü-telkonna peamees tegi küll kat-

seid kindral Voronovilt saada sõ-javäge maa rahustamiseks, kuid viimane ei julgenud anda, kar-tes jätta hädaohtu Tallinna linna. Saadi ainult Harjumaale saata lü-hemaks ajaks mõned salgad. As-tuti samme Peterburist abi saa-miseks, see aga viibis. Voronov asus kindlal seisukohal, et Tal-linna garnisoni ei tohi nõrgenda-da. Mõisnikud olid juba oktoobr-is hakanud organiseerima oma-kaitset; nüüd läks Dellingshau-senil lõpuks korda sõjaväe-üle-must niikaugale viia, et Tallin-nas asuvaile mõisnikele jagati sõjariistu; taheti minna maale kaitsma oma perekondi, kellest ei teatud midagi.

17. detsembril oldi niikaugel (kirjutab Dellingshausen edasi), et 30 härrat, abistatud jalaväe ja kasakate poolt, rongiga Haap-sallu saadeti. (Tänini on balti-sakslased ikka tagasi tõrjunud, öeldes, et see oli sõjaväesalk. Et Dellingshausen aga kinnitab, et see koosnes esmajoones mõis-nikest, siis oli rahval täielik õi-gus ristida seda mustsajaks, sest selle nime all tunti tollal aadli-kest koosnevat reaktionääride organisatsiooni, mis tahtis teot-

seida revolutsioonilise liikumi-se vastu.)

Laupäeval, 17. detsembril õhtul liikuski see mustasaja-liste mõisnikkude salk (kelle-le Haapsalus kindlasti lisa tu-li seal paos olevaist aadlikest), 40 kasakat ja mõnikümmed soldatit Haapsalust välja). (Päe-valet nr 4 1905. aastast kõne-leb küll, et olnud „pool tosinat kasakaid, osa jalaväge ja vaba-tahtlikud.”) Sõjaväelaste juhiks olnud staabikapten Edmund Au-gusti p. Toomel. Juhiks aadlike-le nende poegadele, kellest pal-jud tagavaraväelastena olid oh-vitseri mundris, oli Paeküla mõi-sa omanik Olaf Georg von Ren-nenkampff. Tähtsamaist mõis-nikest selles salgas tunti ära: Lih-ula parun Buxhoevden, Teenuse parun Maydell, Putkaste mõisa rentnik Kurt von Fersen, Ehm-ja mõisnik parun Hoyningen-Huene, von Rosenthal Maidlast ja Märjamaa mõisnik Drögemüller.

See kombineeritud mustasa-jaliste salk liikuski laupäeva õht-ul Haapsalust välja Martna poe-le. Oli kõle, külm kuivalge tal-veohtu.

Järgneb

• **Rahva seas olid juba varem hakanud liikuma jutud mingisugusest salapärasest must-sajast, mida mõnel pool rahvas nimetanud ka mustaks sõjaks.**

ARRIVA OÜ	TÕUKELEEVENDI	...MEETER	SOOME-UGRILANE	KORRUS	TOALILL	AJUTINE	... TUISK	SOIGUMINE	ALEVIK TARTU-MAAL	PUDRU-MULK
TÄIELIK VASTAVUS, SISULINE KÄTTUVUS										
END. ORBITAALJAAM				SEIK						
VASTLA-TOIT				VUSSI		SEADE-NURGIK				
RIDA		MUUSIKA-KOLLEKTIV				ARGENTINA VUTIASS				POMERANT-SILIKOOR
TALLIUM		LEHEKÜLG						ALEVIK		
PÕHIKOOLI KESKOSA			MÖTTE-KRIIPS					USK OMA VOIMETESSE		
RUMAL INIMENE			MÄÄRAMA-TUS EAS						ÜHISTU	
PIKO-		AUVÄÄRNE (VAN.)							LÄHEDANE INIMENE	
PELETUS-SONA		HARILIK SIRPUIM				NORRA ISO-KOOD				
L. LAIUSE FILM				VAEVALISELT HÄÄLITSEMA		...SEPP (KÄPARD)				
POOLAASTA				SAJAND						
NAISENIMI			MÄDANIK						ATO-	
EESTI OLÜMPIA-VÕITJA (IN+NIIMI)			JOOKSUAJA PUUDUMINE LÕOMADEL		PAIGAL-PÜSIMINE				TEHA MÕISTMA	
...LOGIA (SARNASUS)					KALA					
ROHTTAIM				VEDELIKKU LÄBIVA ÖHU HELI		MÄRGALA				EESTI END. DIRIGENT
ARAKS MUUTUMA				JUHTMÖTE		TELESAADE				
LEHT		KUIV PUUKÄSN						KÄSKKIRI		
SUUTMINE		VÖRGUNÖEL						VÕÖRA LAPSE IMETAJA		
EESTI HELILOOJA (N+EESN)					ABI-TEOREEM					
					KELVIN					

Eelmise lehe vastus: lamba-nahakiin.

KUHU MINNA

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses: „Legendaarsed” 11. juunil kl 15, 14. ja 21. juunil kell 11. „Villased detektiivid” 11. juunil kl 17.30, 14. juunil kl 13. „Saatan kannab Pradat” 11. juunil kl 19.30.

• TEATER

Haapsalu raudteejaamas: 17. juunil kell 19 improteatri Impeerium etendus „Laval koos Reigo Tammega ehk koomiliste sketšide õhtu”. Piletid Piletikeskuses.

• KONTSERT

Haapsalu linnagaleriis: 13. juunil kl 12.30 keelpilli-mängijate suvekursuse kontsert. Tasuta.

• NÄITUSED

Lasteraamatukogus (Wiedemanni 11) rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Maagiline mets”.

Haapsalu kultuurikeskuses ja linnagaleriis (Posti 3): Haapsalu graafilise disaini festivali 2026 näitused „Isikupära/ Individuality” teemal muutused ja „Läbilõige Itaalia tänapäeva kultuuriplakatist” 28. juunini.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2): **majagaleriis** kunstikooli 43. lennu lõputööde näitus 21. juunini, **hoovigaleriis** kunstikooli I-IV kursuse õpilastööde näitus 21. juunini, **keldrigaleriis** Triinu Jürves, Kaarel Kütas, Villem Jahu – „Allpool aega” 12. juulini. Galeriid avatud K-P 12–18. Tasuta.

Vormsi talumuseumis (Sviiby, Vormsi): vormsiroostlaste lugu ja eluolu 19.–20. sajandil. Kuni 30.06 avatud K-P kl 11–17. 1.–31.07 avatud E-P kl 11–17. 1.–30.08 avatud K-P kl 11–17.

Lihula muuseumis (Lihula mõis, Linnuse tee 1): „Lihulas sündinud loodusteadlane Wilhelm Konstantin Frommhold Petersen” püsiekspositsioonis. T-L kell 10–17.

Lihula Tapamaja galerii

(Tallinna mnt 7, Lihula): Kaja Kubja patsulapilises tehnikas kootud vaipade näitus juuni lõpuni.

Ants Laikmaa muuseumis:

(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula vald): Pusa näitus „Üks kilo apelsine” 26. juunini. K-P 11–17. www.salm.ee.

Iloni Imedemaal:

Ilon Wiklandi illustratsioonide näitus „Röövlitütar Ronja maailmad”. Näitus „Kogu vaates. Ilon Wiklandi kolleksioon 20 aastat Haapsalus”.

Haapsalu raekojas:

„Murtud karkude linn. Haapsalu kuurort 200”.

Raudtee- ja sidemuseumis:

näitused Eesti raudtee ning telefoni, raadio ja telerite ajaloo-st.

Haapsalu linnuses:

„Pool sajandit arheoloogiat Lääne-Eestis”.

• RAAMATUKOGUD

Keskraamatukogu (Posti 3) ja **lasteosakond** (Wiedemanni 11) E-R 10–18, L 10–15, **laenutus-punkt** (Kastani 7) T 14–17, R 11–14.

Uuemõisa raamatukogu

(Ehitajate tee 3, Uuemõisa) T, N 10.30–13.30, 14–18.30, L 10–15.

Asuküla raamatukogu

(Mägari küla) T-K 9.30–17.30, N 10–16, R 9–15. Iga kuu 2. ja 4. laupäeval 9–15.

Ridala raamatukogu

(Kooli 1, Panga küla) E-K 10–18, N 14–19, R 10–14.

www.lib.haapsalu.ee.

• MUUSEUMID

Haapsalu linnuse muuseum E-P kl 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus E-P kl 11–18. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda

K-P kl 11–18. www.salm.ee.

Trükitud Printallis

Pangakontod Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031, SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Kojukandeprobleemid: tel 661 6616, info@omniva.ee.

Raudtee- ja sidemuseum K-P kl 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula): K-P kl 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum (Sadama 32, Haapsalu) T-L kl 10–18; P ja E kl 10–16.

Rõude muuseum

R-L 12–16, muul ajal ette teatades roudemuuseum@gmail.com või tel 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum

on avatud T-L 10–17. E-post: lihumuuseum@laaneranna.ee.

LÄÄNEMAA LOOMADE VARJUPAIK

Annetusi saad teha, helistades

900 7000 (5 €)
900 7110 (10 €)
900 7125 (25 €)

+372 523 8957

laanemaa@varjupaik.ee

VARJUPAIKADE MTÜ

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7111, info@le.ee
Kaalutused 473 7111, le@le.ee
Reklaam 473 7111, reklaam@le.ee
Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja

Aivar Õepa
Toimetajad Kaie Ilves, Kaire Reiljan, Malle-Liisa Raigla, Juhan Hepner, Andra Kirma
Keeletoimetaja Riina Tobias
Kujundaja-kujundaja Tiina Kelviste

Reklaamitoimetaja

Merelle Kallas
Klienditeenindaja Kaire Wilson
Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu, tel 473 7111

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee.

OST

Väikeettevõtte Läänemaal ostate metsakinnistuid ja kinnistute raieõigusi Lääne-, Rapla- ja Pärnumaal (Läänerranna vallas).

Küsi pakumist:
Kiideva KVA OÜ,
5300 2858,
kiidevakva@gmail.com.

MÜÜK

Auto- ja majavõtmete valmistamine, lukkude paigaldus ja müük. Auto- ja mootorite, autoalarmid. LVL OÜ, Posti 39 (veetom), tel 473 3247 ja 507 7979.

Martnas tegutsev OÜ müüb jätkuvalt kodulähedast värsket sealiha. Info: Tiit Seiton, tel 5648 4834.

Müüa söödateravilja, info telefonil 5196 7422.

Sakala linnukasvatust müüb laupäeval, 13. juunil Läänemaa bussipeatustes noorkanu, hind 7.- (palju erinevaid värve) ja sinise-rohelise ja tumepruuni munejaid 10.- (munemist al. juuli lõpp): 8.00 Kullamaa kirk, 8.40 Liivi, 9.10 Martna, 9.40 Parila, 10.10 Haapsalu Tamrexi parkla, 10.50 Taebla, 11.30 Risti Krooning, 12.00 Padise Krooning, info 5374 1711.

Begooniate ja teiste suvelilled müük pühapäeval, 14. juunil Taeblas kell 14, Nigula kiriku juures 14.30, Paliveres 15, Ristil 15.30, Rõudes 16.30, Martnas 17, Parilas 17.15. Tel 5349 6681.

PUIT

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, transport 3-9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meestri küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohale toomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Turba- ja puitbrikett, pelletid, kivisüsi, klotsid, kaminapuud. Kojuveedu tasuta. 506 8501.

TEENUS

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Korstnapühkimisteenus ja tõmbeprobleemide lahendamine. Korstnapitside ehitus ja remont. Tel 5342 2642.

Müüa kivisütt pakituna 25 kg kottidesse. Transport kokkuleppel. Tel 5340 7846.

Katuste renoveerimine/paigaldus. Plekk-, eterniit-, karg- ja bituumenkatused. Vihmavee-süsteemid, erinevate plekkide paigaldus ja üldehitustööd nii sees kui ka väljas. Saabtehtud OÜ, 5454 0423.

Ohtlike puude raie, võsaloikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Majade ja katuste värvimine. Tel 5822 9433.

Tuul puude ladvus
tasa kiigub,
me vaikes leinas
langetame pea...

TÖÖPAKKUMINE

Tene Kaubandus pakub tööd TÖSTUKIJUHILE. Tootmise töökeskuste ja töökohtade teenindamine töstukiga. Puitmaterjali laadimine, transport ja ladustamine, rekakoorimate laadimine. Sobival kandidaadil on töstukiga töötamise kogemus, meeskonnatöö valmidus ja tahtmine töötada tempokas tootmises. Kirjuta töösoovist: toomas@tene.ee.

Resa OÜ pakub tööd ehitustöölisele.

Ülesanded: üldehitustööd, sh müüritööd, armeerimistööd, soojustuse paigaldamine, kipsitööd, puitkarkasside ehitus, fassaaditööd, avatäidete paigaldus jne.

Eeldame kandidaadil varasemat töökogemust ehitusvaldkonnas, kohusetundlikkust, täpsust ja oskust teha kvaliteetset tööd. Kasuks tuleb B-kategooria juhuluba ja jooniste lugemise oskus.

Omalt poolt pakume aastaringset tööd, ettevõtte tööriistu, tööriideid ja vajalikke töövahendeid.

Töö toimub ettevõtte objektidel vastavalt tööde asukohale.

Töölle asumise võimalus kohes. Töötasu kokkuleppel vastavalt oskustele ja kogemusele.

Huvi korral helista 5666 0149 või kirjuta resa@resa.ee.

Uuemõisa lasteaed-alkkool otsib oma meeskonda liikumisõpetajat (0,45 ametikohta).

Oled meie jaoks hea kandidaat, kui:

- vastad kvalifikatsiooninõuetele;
- oled kiire kohanemisvõimega, loov ja nutikas;
- väärtustad meeskonnatööd ning oled avatud uuendustele;
- kasutad nüüdisaegseid õpetamismeetodeid;
- oled korrektne ja vastutustundlik tööülesannete täitmisel.

Omalt poolt pakume:

- ühthoidvat ning sõbralikku kollektiivi;
- toremaid ühisüritusi;
- koollitus- ja arenguvõimalusi;
- tegutsemisvabadust ning põnevaid väljakutseid.

Sooviavaldus ja CV saata 25. juuniks 2026 e-postiga maia.tohver@ula.edu.ee. Töölle asumine alates 24.08.2026.

Lisainfo +372 5342 4269 maia.tohver@ula.edu.ee.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Toimetus
avatud
E-R 8.30-16.30

Läänemaa toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!

Tel 5355 4330

Siiras kaastunne kogu perele ja kõigile lähedastele kallid
HELVE KARILA
kaotuse puhul.

Perekond Pärn ja Jõgisalu

TEADE

Teade kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande avaliku väljapaneku kohta Piirsalu ja Aidu alade osas

Kaitseministeerium korraldab aja vahemikul **26.06-26.07.2026** kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REPI) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande avaliku väljapaneku Piirsalu ja Aidu alade osas. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus esitada REPI ja KSH esimese etapi aruande kohta arvamusi.

Vabariigi valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 40 kaitsetööstuspargi REPI ja KSH. REPI eesmärk on planeerida kaitsetööstuspark laskemoona, lahingumoonas, lõhkematerjali ja lõhkeaine tootmiseks ning selle toimimiseks vajalik taristu. REPI planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas: Ida-Viru maakonnas Lüganeuse vallas (kaks ala kokku 630 ha), Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas (150 ha) ja Pärnu maakonnas Pärnu linnas (3330 ha). Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH programmi etapis viidi läbi ruumianalüüs planeeringualal reaalselt arendusalade ehk eelvalikualade leidmiseks. Eelvalikualadena jäid valikusse viis ala: Pärnu 1, Pärnu 2, Piirsalu, Põhja-Kiviõli ja Aidu. Asukoha eelvaliku ning KSH esimese etapi aruande käigus täpsustati eelvalikualasid ning koostati tulenevalt nii KSHst kui konkreetsetest piirangutest kruntide kavandamiseks, täpsustatud alade lahendused.

Vabariigi valitsus kehtestas 22.08.2025 korraldusega nr 151 osaliselt kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu Pärnu 1 ala ja Põhja-Kiviõli ala osas. Korraldus on kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/326082025004>. Otsusega seadis vabariigi valitsus kaitseministeeriumile ülesandeks selgitada eelvalikualade Piirsalu ja Aidu osas kasutuselevõtmise vajadusid ja hiljemalt viie aasta jooksul 22.08.2025 korralduse nr 151 andmisest. Kaitseministeerium otsustas REPI menetluse viia lõpuni ka Piirsalu ja Aidu aladel.

Piirsalu alal on täpsustatud kavandatavat tegevust võrreldes põhjaruandes käsitletuga. Täpsustatud lahenduse kohaselt kavandatakse alale lõhkeainete tootmisega seotud tootmiskompleks ehk lõhkeainetehas. Kavandatav tegevus hõlmab lõhkeainete tootmist ning sellega seotud tootmisprotsessi etappe, sh vajadusel tootmisprotsessis vajalikke lähteainete tootmist (nt heksaminiini tootmist). Tegemist on lõhkeainete tootmisega seotud tehnoloogilise teravikuga. Alale kavandatakse eelduslikult järgmised ehitised: värvahooneid, parklad, administratiivhooned, lõhkeainete tootmisjääkide hävitamise plats, lõhkeainete tootmiseks vajalikud hooned, kemikaalide ja lõhkeainematerjalide hoidlad, tehnovõrgud ning nendega seotud muud rajatised, piirdeaiad, värvad, teed ning muud tööstuspargi toimimiseks vajalikud ehitised. Piirsalu ala osas jätkati REPI menetlust põhjaruandes määratud eelvalikuala piires, kuid täpsustati kaitsetööstuspargi ala piire. Kaitsetööstuspargi ala suurus on ca 75 ha.

Aidu alal täpsustati planeeringulahendust võrreldes põhjaruandes käsitletuga. Kavandatava tegevuse sisu ei muutu ning alale kavandatakse jätkuvalt kaitsetööstuspargi eesmärgiga kooskõlas olev tootmisetegevus vastavalt põhjaruandes käsitletud lahendusele. Alale planeeritakse eelduslikult järgmised ehitised: büroohooneid, tööstushooneid ja rajatised, hoidlad, erihooned, tehnovõrgud ning nendega seotud muud kohalikud rajatised, piirdeaiad ja värvad, teed ning muud tööstuspargi toimimiseks vajalikud rajatised nagu laskemoona või lõhkeaine katseplats ja lõhkeaine tootmisjääkide hävitamise plats. Muudatused ei mõjuta eelvalikuala ulatust võrreldes põhjaruandes käsitletuga, kuid kaitsetööstuspargi ala piir täpsustatakse ning kaitsetööstuspargi ala suurus on ca 157 ha.

Piirsalu ja Aidu alade osas on tehtud asjakohased uuringud, mis võimaldavad järeldada, et antud alade puhul puuduvad välistavad tegurid kaitsetööstuspargi rajamiseks ning KSH aruanne seab aladele konkreetseid keskkonnatingimusi, mida peab täitma.

REPI, KSH esimese etapi aruande ning nende lisadega saab tutvuda avaliku väljapaneku ajal kaitseministeeriumi kodulehel: <https://kaitseministeerium.ee/politikad-ja-planeerimine/planeeringud/kaitsetoostuspark-ning-laaene-nigula-valla-ja-luganuse-valla-kodulehtedel-voi-paberkanjal-alljargnevates-asutustes-nende-lahtioleku-aegadel>.

• Lääne-Nigula vallavalitsus (Haapsalu mnt 6, Taebla alevik);
• Risti raamatukogu (Lõuna tn 4, Risti alevik);
• Lüganeuse vallavalitsus (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn).

Avaliku väljapaneku vältel saab REPI ja KSH hindamise esimese etapi aruande kohta esitada kirjallike arvamusi kuni 26.07.2026 (k.a) aadressil info@kaitseministeerium.ee või: Kaitseministeerium, Sakala 1, Tallinn 15094.

Kohalikud uudised
seitse päeva nädalas -

TELLIGE
DIGILEHT
JUBA
TÄNA.

Tellimiseks võtke
ühendust meili
teel le@le.ee
või telefonil **473 7111**.

HOOLI RASKUSTESSE
SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustes sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.

E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA
KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine
515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) -

5671 4273

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) -

552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisibikeskus.weebly.com/

TALLINNA KREMATORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID
HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED
MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS
KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI
ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT
KAKS KABELIT

www.krematorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

Reakuulutus (iga avaldamine): rida 2,10 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisriidade kaupa; tööotsimiskulutus 3.- iga avaldamine. Püsikuulutuse soovist kirjuta le@le.ee.

Teated: rida 3,20 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisriidade kaupa. Raam ja paks kiri paberlehes lisavad igaüks hinnale 5 eurot. Rubriik „Kuhu minna“: rida 1,70 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisriidade kaupa. E-post le@le.ee. Leinakuulutus, tänu ja õnnitlus - väike 28.-, suur 54.- (erasisik); väike 34.-, suur 64.- (firma), suur matuse teade - 28.- (erasisik), 34.- (firma)

VIMANE VEERG

Haapsallase öökuninganna puhkes öide

Haapsalu elaniku Andi Veskiõja öökuninganna avanemisajal hilisõhtul nelil õit. Veskiõja ütles, et kokku on taimel tänava koguni 14 õienuppu. „Varem oli õienuppude rekord kaheksa,“ rääkis ta. „Ta hakkas õhtul poole üheksa ajal avanema ja hommikul kella viie või kuue paiku olid õied taas kinni läinud,“ ütles Veskiõja.

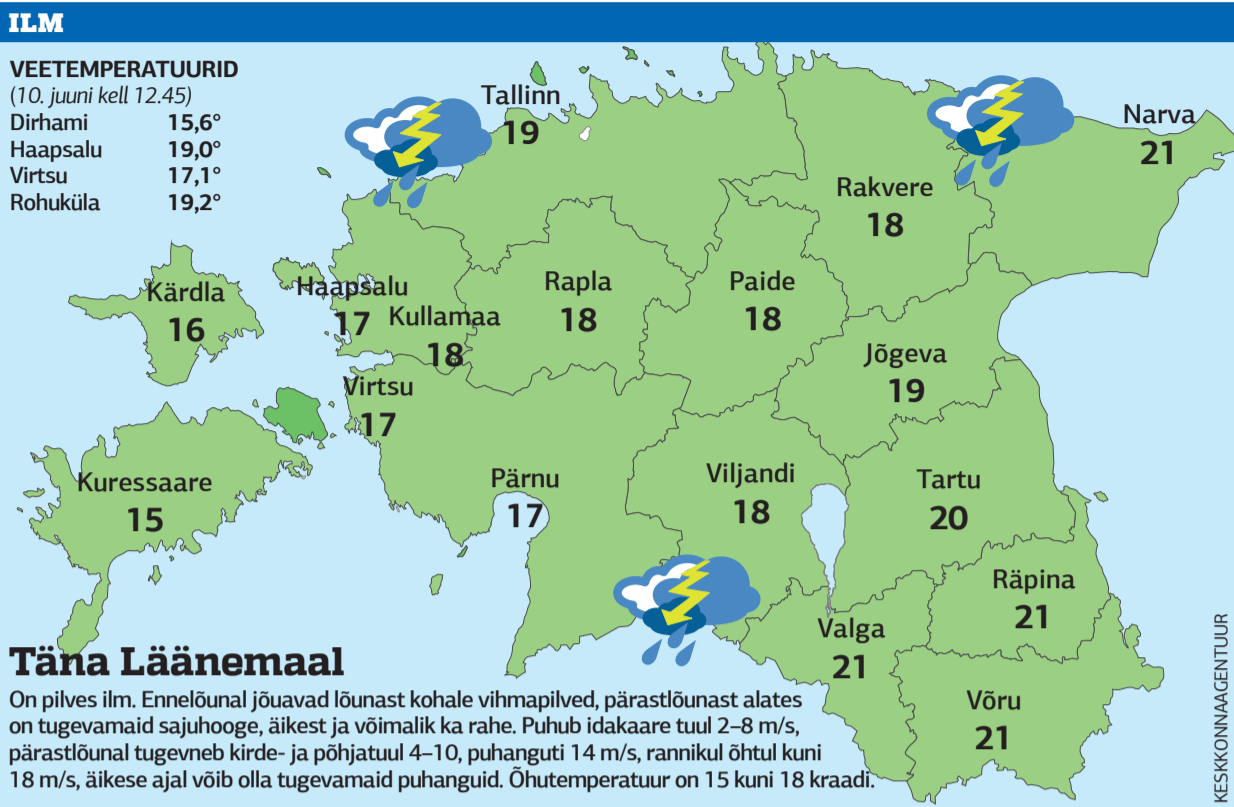
Öökuninganna õitseb Veskiõja juures kuuendat aastat. „Praegu tundub, et homme või ülehommene avaneb veel paar õit,“ lausus ta. „Alati on nii olnud, et õied avanevad enne jaanipäeva.“

Taime sai Veskiõja kingiks tuttavatelt. „Ta on muidu selline kole taim, aga õied on omapärased ning õitsevad kord aastas umbes kuus kuni kaheksa tundi. See, et nütid on 14 õienuppu, on endalegi üllatus. Ta näeb välja selline rääbakas ja ma mõnikord ütlen talle, et viskan ta minema. Ei tea, kas ta siis sellepärast hirmuga hakkab uuesti õitsema,“ naeris Veskiõja.

JUHAN HEPNER

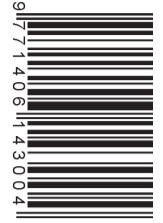
ANDI VESKIÕJA

Täna Läänemaal

On pilves ilm. Ennelõunal jõuavad lõunast kohale vihmapihved, pärastlõunast alates on tugevamaid sajuhooge, äikest ja võimalik ka rahe. Puhub idakaare tuul 2–8 m/s, pärastlõunal tugevneb kirde- ja põhjatuul 4–10, puhanguti 14 m/s, rannikul õhtul kuni 18 m/s, äikese ajal võib olla tugevamaid puhanguid. Õhutemperatuur on 15 kuni 18 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	9°...19°	Pühapäev	10°...19°	Esmaspäev	10°...17°
loode-, läänetuul 4–12 (18) m/s	9°...18°	lõuna-, kagutuul 1–7 m/s	9°...19°	muutlik tuul 1–7 m/s	10°...19°	põhja-, loodetuul 1–10 (14) m/s	10°...17°

VAATA KA WWW.LE.EE

HAAPSALU HOOLEKANDEKESKUS

MÄLUKOHVIK

15. JUUNI KELL 12.00
VÖNNU SELTSIMAJAS

TASUTA!

Kohvi kõrvale tegevusena toimub sel korral liivakaartide tegemine. Kõik väga oodatud osalema!

Palun anna oma osalemisest teada telefonil 53511926 või e-mailil info@keliis.ee (Kätreen-Eliis)
Samuti kui vajad transporti või on mõni muu küsimus seoses üritusega.

Projekt: Kaasav ja teadlik kogukond
Projekt viib etlu Haapsalu Hoolekandekeskus ning seda on rahastanud MTU Kodukant Läänemaa meetmest "Sotsiaalteenuste arendamine".

KODUKANT LÄÄNEMAA

Projektid: Eesti Lühikeste Teade, Kaasava Teadlik Kogukond, Euroopa Liit

XXIV SUUPILLIFESTIVAL

PÄRNU

Reede, 12. juuni 19:00

Suupillikontsert Haapsalu Toomkirikus

World Champion MATTHEW YIP (HKG)
World Champion Trio ANIMATO (POL)
RUDOLFS & RAIMONDS MACATS (LVA)

Festivali peatoetaja **HOLM**

Pääsmed: Piletilevi, Piletimaailm ja kohapeal

KASTANI METSA

Ekstra küpsis Kalev, 180g	3,83/kg	0,69 Tavahind 1,49
Tiina marmelaadikomm Kalev, 175g	11,37/kg	1,99 Tavahind 2,99
Eesti juust Estover, 1kg, viilutatud		6,90 Tavahind 9,90
Pere toorvorstid Rakvere, 400g	6,98/kg	2,79 Tavahind 4,99
Ribitükid punases marinaadis Rakvere	kg	2,99 Tavahind 5,90
Pereviiner Rakvere, 500g	3,58/kg	1,79 Tavahind 2,50
Pesupulber OMO, 2,25kg	2,66/kg	5,99 Tavahind 12,90

Kastani Ostukeskus - Kuuse 28 / Metsa pood - Metsa 28

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÖSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Jälgige Lääne Elu ka Facebookis!

Juba üle 11 000 jälgija!

2026 KIIRENDUSSPORDI EESTI MEISTRIVÕISTLUSED

Ghost Performance Season Opening

20.-21. juunil
Kiltsi (Haapsalu) sõjaväelennuväljal

Ajasõidud, eliminaatorid, finaali | Superautod | Palju ägedaid masinaid ja motikaid | Tegevusi tervele perele

Tule kiirendusspordi festivalile!
20. juunil

Väravad avatud pealtvaatajatele kell 9.30

kell 20 **TRAFFIC**

Tutvu programmi ja ajakava www.kiirendussport.ee

TASUTA SISSEPÄÄS kuni 18.a

Suurepärase kingiidee – Lääne Elu tellimusega kinkekaart!

Saadaval 1 kuu, 3 kuu, 6 kuu, 12 kuu kinkekaardid.

Andke soovist teada meili teel le@le.ee või vormistage ost toimetuses: Posti 30, Haapsalu.